

Savonlinnan kaupunki / Alueellinen jätelautakunta

Viite: Alueellinen jätelautakunta 18.02.2025 § 6

Lausunto jätehuoltomääräyksistä

Jätelain tavoitteena on edistää kiertotalouden toteutumista ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä, vähentää jätteen syntymistä ja haitallisuutta sekä ehkäistä jätetuollosta aiheutuvia riskejä terveydelle ja ympäristölle. Kunnallisten tai alueellisten jätetuoltomääräysten tehtävänä on ennaltaehkäistä jätetuolloin haitallisia vaikutuksia sekä tukea etusijajärjestyksen periaatteita.

Rantasalmen kunta ei kannata biojätteen erilliskeräysvelvoitteen poistamista, sillä se ei edistä kiertotaloustavoitteiden saavuttamista, luonnonvarojen kestäväää käyttöä eikä jätelainsäädännön mukaisia periaatteita. Biojätteen ohjaaminen sekajätteen joukkoon on ollut kiellettyä Savonlinnan alueella yli 20 vuoden ajan, ja määräyksen muuttaminen tarkoittaisi askelta taaksepäin jätetuolloin kehityksessä.

Jätelain mukaisesti kunnan tulee varmistaa kotitalous- ja vapaa-ajan asumisessa syntyvän jätteen asianmukainen jätetuolto ja tarjota monipuolisia jätetuoltopalveluita tasapuolisesti koko alueella. Määräyksen muuttaminen poistaisi velvoitteen biojätteenkuljetuksen järjestämisestä taajamien ulkopuolella, mikä voisi heikentää palvelun saatavuutta haja-asutusalueilla.

Kunta huomauttaa, ettei esityksessä ole käsitelty vaihtoehtoisia palveluratkaisuja, kuten alueellisten biojättepisteiden perustamista. Lisäksi taloudellisista vaikutuksista ei ole esitetty kattavaa selvitystä, mikä vaikeuttaa kokonaisvaikutusten arviointia. Biojätteen erilliskeräyksen lakkauttaminen voi myös aiheuttaa ongelmia jätteenkäsittelylaitoksilla ja vähentää biokaasun ja maanparannusaineiden tuotantoon käytettävissä olevan biojätteen määrää.

Nykyiset jätetuoltomääräykset mahdollistavat poikkeusten myöntämisen biojätteen erilliskeräyksestä esimerkiksi silloin, kun kuljetuspalvelut ovat vaikeasti järjestettävissä tai jätettä muodostuu erittäin vähän. Tämän vuoksi määräysten laajamittainen muuttaminen ei ole tarpeellista.

Rantasalmen kunta katsoo, että biojätteen erilliskeräysvelvoitteen muutosta tulisi tarkastella vasta, kun sekajätteen kuljetusjärjestelmä on ratkaistu. Kunnallinen kuljetusmalli voi mahdollistaa biojätteen tehokkaamman keräyksen monilokeroautoilla, mikä voi poistaa taloudelliset perustelut biojätteen erilliskeräyksen lakkauttamiselle.

Rantasalmen kunta suosittelee, ettei biojätteen erilliskeräysvelvoitetta poisteta ilman kattavaa vaikutusarviointia ja vaihtoehtoisten järjestelytapojen huolellista tarkastelua.

Rantasalmella 17.3.2025

Rantasalmen kunnanhallitus

Rainer Leskinen
Kunnanjohtaja

Jarkko Sanisalo
Hallintojohtaja

ALUEELLINEN JÄTELAUTAKUNTA

jatelautakunta@savonlinna.fi

Rantasalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva tekninen ja ympäristölautakunta kiittää lausuntopyyntöä ja antaa jätehuoltomääräysten muuttamisesta seuraavan lausunnon:

Jätelain tarkoituksena on edistää kiertotaloutta ja luonnonvarojen käytön kestävyttä, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, varmistaa toimiva jätehuolto sekä ehkäistä roskaantumista. Jätelain täytäntöön panemiseksi annettavien kunnallisten tai alueellisten jätehuoltomääräysten tavoitteena on estää jätteestä tai jätehuollosta aiheutuvat haitat tai vaarat terveydelle tai ympäristölle sekä edistää etusijajärjestyksen noudattamista.

Etusijajärjestyksen mukaan kaikessa toiminnassa on ensisijaisesti vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, se on ensisijaisesti valmisteltava uudelleenkäyttöä varten tai toissijaisesti kierrätettävä. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jäte on hyödynnettävä muulla tavoin, mukaan lukien hyödyntäminen energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsiteltävä.

EU:n ja valtion tasolla on asetettu tavoitteita hiilineutraalin kiertotalousyhteiskunnan saavuttamiseksi. Suomen edelläkävijyyttä kiertotaloudessa on pyritty vahvistamaan hallitusohjelman ja erilaisten strategisten hankkeiden avulla. Kiertotaloustavoitteita on haastava saavuttaa nykytoimien avulla. Tavoitteisiin pääsy vaatii merkittäviä poliittisia päätöksiä mm. sääntelystä ja taloudellisesta ohjauksesta. Kunnat ovat tärkeässä asemassa kiertotalouden edistämässä jätehuoltopoliittisilla ratkaisuillaan.

Lautakunta ei pidä hyvänä jätehuoltomääräysten muuttamista biojätteen erilliskeräysvelvollisuuden poistamisen osalta. Jätehuoltomääräysten muutoksella ei tältä osin edistetä kiertotaloutta, luonnonvarojen kestäväää käyttöä eikä etusijajärjestyksen noudattamista. Biojätteen sijoittaminen sekajätteeseen on ollut kiellettyä Savonlinnan alueella jo yli 20 vuoden ajan. Määräysten muuttaminen olisi käänne menneeseen.

Jätelain mukaan kunnan on järjestettävä kotitaloudessa ja vapaa-ajan asunnossa syntyvän jätteen jätehuolto. Jätehuollon järjestämisessä huolehdyttävä siitä, että käytettävissä on kattavat ja monipuoliset jätehuoltopalvelut kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin koko toiminta-alueen osalta. Jätehuoltomääräysten muutos poistaa erilliskeräysvelvoitteen myötä myös velvoitteen tarjota biojätteenkeräyspalvelua taajaman ulkopuolelle. On otettava huomioon, että jätelautakunnan toiminta-alueiden kuntien taajama-asteet eroavat merkittävästi, ollen Savonlinnassa lähes 80 % ja muissa kunnissa noin puolet vähemmän, jolloin muutokset koskettavat prosentuaalisesti hyvin eri määrää väestöstä.

Määräysmuutosluonnosta koskevista asiakirjoista ei käy ilmi, onko vaihtoehtoisia palvelunjärjestämistapoja, esimerkiksi alueellisen biojätepisteen mahdollisuutta selvitetty.

Määräysten muuttamista on biojätteen erilliskeräysvelvoitteen poistamisen osalta perusteltu kustannussyillä. Tarkempaa kustannuslaskelmaa ei kuitenkaan ole esitetty. Laskelma olisi tarpeen välittömien ja välillisten vaikutusten arvioimiseksi.

Jätelautakunnan toiminta-alueelta kerättävä sekajäte toimitetaan poltettavaksi Kierrätysyhtiö Rippeen osaomistamassa Riikinvoiman polttolaitoksessa. Vastaanotettavan jätepolttoaineen laatu on määritelty laitoksen laatuohjeessa. Laatuohjeessa ei mainita biojätettä voimalaitoksessa poltettavana jätejakeena. Polttolaitos on kärsinyt mm. syklonin tukkeutumisesta aiheutuneista prosessiongelmista. Mikäli tukkeutumisen syynä ovat vastaanotettavan jätteen laatuongelmat, tulee myös biojätteen osuuden lisääntymisestä aiheutuvat kustannukset ottaa kokonaiskustannusvertailuun. Sen lisäksi, että biojäte aiheuttaa haittaa polttoprosessille, kostean biojätteen lämpöarvo on myös huomattavasti heikompi kuin kuivan jätteen. Polttolaitoksen ympäristöluvan osalta tulee varmistua siitä, että lupa sallii biojätteen polttamisen.

Biojätteen erilliskeräysvelvoitteen poistumisella voi olla vaikutuksia myös muilla kiertotaloussektoreilla, koska sekajätteen mukana polttoon päätyvä biojäte vähentää mm. biokaasun ja maanparannustuotteiden valmistukseen käytettävissä olevan biojätteen määrää.

Määräysten muuttaminen ei ole välttämätöntä esitetyin perustein, koska jätehuoltomääräyksissä määrättyllä viranomaisella on mahdollisuus myöntää poikkeus jätehuoltomääräysten noudattamisesta mm. biojätteen erilliskeräysvelvoitteen osalta esimerkiksi siinä tapauksessa, että kuljetuspalveluita on vaikea järjestää ja muodostuvan jätteen määrä on erittäin vähäinen.

Alueellinen jätelautakunta on lähettänyt määräysmuutosluonnoksen lisäksi lausuntokierrokselle sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmän vaihtoehtoiset järjestämistavat lautakunnan alueella. Tekninen ja ympäristölautakunta esittää näkemyksensä, että jätehuoltomääräyksiä tulisi biojätteen erilliskeräysvelvoitteen osalta arvioida muutettavaksi vasta kun jätteenkuljetusjärjestelmä sekajätteen osalta on ratkaistu. Kunnallisen mallin toteutuessa monilokeroautolla kerääminen mahdollistaa biojätteen keräämisen samalla kertaa sekajätteen kanssa ja vähentää keräämisestä aiheutuvia kustannuksia, jonka myötä taloudellinen peruste biojätteen keräyksen osalta voi poistua.

18.3.2025 RANTASALMEN KUNNAN TEKNINEN JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Lausunto luonnoksesta jätehuoltomääräysten muuttamiseksi ja sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä Savonlinnan kaupungin jätelautakunnan alueella

TL 26.03.2025 § 53

Valmistelija vt. tekninen johtaja Päivi Behm, 044 417 4655, paivi.behm(at)savonlinna.fi

Selostus. Lausuntopyyntö: Alueellinen jätelautakunta on 18.2.2025 § 6 päättänyt asettaa jätehuoltomääräysesityksen yleisesti nähtäville 20.2.-30.4.2025 väliseksi ajaksi sekä pyytää lausuntoja ja antaa kaikille, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin esitetyillä määräysmuutoksilla voi olla huomattava vaikutus, mahdollisuuden lausua mielipiteensä. Lausunnot tulee jättää kirjallisena 30.4.2025 klo 16.00 mennessä.

Lausunto luonnoksesta jätehuoltomääräysten muuttamiseksi:

Tekninen lautakunta toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa luonnoksesta jätehuoltomääräysten muuttamiseksi (liite A). Myös asiasta esitetty perustelumuistio tukee jätehuoltomääräysten muuttamista (liite B).

Lausuntopyyntö: Alueellinen jätelautakunta on 18.2.2025 § 4 päättänyt pyytää lausuntoja ja antaa kaikille, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin kuljetusjärjestelmällä voi olla huomattava vaikutus, mahdollisuuden lausua mielipiteensä sekajätteen kuljetusjärjestelmästä. Lausunnot tulee jättää kirjallisena 15.4.2025 mennessä. Lausunnot on pyydetty toimialueen kunnilta, toimialueen ympäristönsuojeluviranomaisilta, Etelä-Savon ELY-keskukselta, Kierrätysyhtiö Rippeeltä, toimialueen jätteenkuljetusyrityksiltä, Suomen Kuntaliitto ry:ltä sekä seuraavilta edunvalvontajärjestöiltä: Kiinteistöliitto Itä-Suomi, Suomen Omakotiliiton Mikkelin piiri ry, Kierrätysteollisuus ry, Suomen Kuljetus ja Logistiikka (SKAL).

Lausunto sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä Savonlinnan kaupungin jätelautakunnan alueella:

Savonlinnan kaupungin alueella on tällä hetkellä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus sekalaisen yhdyskuntajätteen ja lietteiden kuljetuksessa. Biojätteiden ja pakkausten osalta on siirrytty kunnan kilpailuttamaan jätteenkuljetukseen, josta käytännössä huolehtii kuntien omistama Kierrätysyhtiö Rippee Oy.

Jätelain mukaan jätteenkuljetus on järjestettävä siten, että jätteen kuljetuspalveluja on tarjolla kattavasti ja luotettavasti sekä ehdot ovat kohtuullisia ja eivät syrji kuntalaisia. Jätelautakunnan v. 2024 tilaaman FCG:n selvityksen mukaan (liite C) ”*kunnan järjestämän sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetuksen edut vaikuttavat ilmeisiltä erityisesti jätehuollon yleisen toimivuuden edistämisen ja jätehuoltomääräysten noudattamisen valvontamahdollisuuksien kannalta sekä varmistumiseen siitä, että jätteet päätyvät asianmukaiseen vastaanotto- ja käsittelypaikkaan*”. FCG:n selvityksessä todettiin, että sekajätteen palveluita on kattavasti tarjolla erityisesti taajamissa ja vajaat 5000 kiinteistöä on liittynyt kunnan järjestämään sekajätteen aluekeräykseen. Selvityksessä ei havaittu erityisiä puutteita sekajätteen osalta, mutta ei voitu varmasti todentaa jätteenkäsittelyn/kuljetusten toimivuutta siirryttäessä taajamista haja-asutusalueelle.

Jätelautakunta on kuullut paikallisia jätteenkuljetusyrittäjiä 17.12.2024 pidetyssä tilaisuudessa, jossa yrittäjät mm. toivoivat laajempaa yritysvaikutusten arviointia sekä asukkaiden- ja sidosryhmien näkemysten kartoitusta sekä yrittäjät eivät pitäneet jätehuoltoviranomaisen tilaamaa selvitystyötä riittävän puolueettomana, katsoen, että päätökset olisi sekajätteen kuljetusten osalta jo tehty. Myös tämän palautteen vuoksi jätelautakunta on katsonut laajemman lausuntokierroksen tarpeelliseksi.

Kaupungilla on jätehuollon järjestämisessä omistajaohjaus-, palvelu-, viranomais- ja ympäristönsuojeluviranomaisen valvontatehtävät järjestettävänä, joten kaupunki katsoo jätehuoltoa useasta eri näkökulmasta.

- Omistajaohjauksen avulla muodostetaan kuntien yhteinen käsitys ja tahtotila jätehuollon kehittämisestä sekä palveluntuottajien ohjaamisesta. Markkinavuoropuhelua on lain mukaan käytävä ja tilannetta omistajaohjauksessa on seurattava, mikäli yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmän kilpailutus tulee ajankohtaiseksi ja jätelautakunta tästä päättää. Toisaalta omistajaohjausta ei voida antaa esimerkiksi hankintalain vastaisesti. Omistajaohjauksella on lisäksi huolehdittava siitä, että toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.
- Palvelutehtävissä ajatellaan kuntalaisten kannalta edullisinta ja järkevintä vaihtoehtoa järjestää jätehuolto sekä myös neuvontapalveluiden / palvelumuotoilun tulee toimia kuntalaisten suuntaan. Kaupunki on samalla tavalla jätehuollon asiakkaana kuin muutkin, suurimpana toimitila- sekä ruokala- ja siivouspalvelut. Käyttäjänäkökulma eli toimitilapalveluiden lausunto asiasta on liitteenä D. Kaupungin omiin kiinteistöihin jätteen kuljetuspalveluita on ollut tarjolla hyvin sekä kustannukset ovat olleet hallinnassa. Keskitetyssä kuljetusjärjestelmässä epäilystä herättää nykyisen kilpailuasetelman heikkeneminen ja yleiset kuljetuskustannusten nousupaineet. Toisaalta FCG:n selvitys puoltaisi keskitettyä kuljetusjärjestelmää. Palveluista voidaan lisäksi todeta, että on haja-asutusalueen palveluiden ja ympäristön kannalta hyvä, että alueelliset keräyspisteet säilyisivät käytössä ja hyvissä sijainneissa.
- Viranomaistehtävissä nykyiset resurssit 1,0 htv:tä ovat rajalliset sekä tietopohja valvoa jätehuoltomääräysten toteutumista ja kuljetusten toimivuutta eri yhtiöiden hoitaessa kuljetuspalvelua on haasteellista, mikä puoltaisi keskitettyä kuljetusjärjestelmää ja tekisi valvontatehtävästä helpompaa. Toisaalta nykyisessäkin kuljetusjärjestelmässä toimintamalleja valvontaan voitaisiin kehittää yhteistyössä yritysten kanssa viranomaisen työn helpottamiseksi. Resurssivajauksen vuoksi viranomaiselle lisättiin tukipalveluja 0,5 htv:tä vuoden 2024 aikana. Jätelautakunnan voisi olla hyvä arvioida lausuntokierroksen jälkeen, pitäisikö yhdyskuntajätteen kuljetusten järjestämistä vielä selvittää tarkemmin sekä varata lisärahoitusta vuoden 2024 tai vuoden 2025 budjettiin.
- Ympäristönsuojelun kannalta on voitava valvoa aiheuttaako kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, mitä valvontatehtävää keskitetty kuljetusjärjestelmä helpottaisi erityisesti haja-asutusalueen osalta sekä optimoitu kuljetusjärjestelmä myös vähentäisi

kuljetusten päästöjä. Rakennus- ja ympäristölautakunta ottanee tähän tarkemmin omassa lausunnossaan kantaa.

On huomattava, että vaikka kaikki kiinteistön haltijan jätteenkuljetukselle asetetut edellytykset täyttyisivät, jätelautakunta voi silti tehdä päätöksen kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisestä. Siirtymäaika kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen voi jätelain mukaan olla aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä. Jos jätelautakunta päättää sekajätteen kuljetusten järjestämisen siirtämisestä kunnalle, tulee Kierrätysyhtiö Rippee hoitamaan kuljetukset jätelautakunnan päätöksen mukaisen siirtymäajan (vähintään kolme vuotta päätöksenteosta) jälkeen.

Jätedirektiivin mukaan yhdyskuntajätteestä tulee kierrättää 55 prosenttia vuonna 2025, 60 prosenttia vuonna 2030 ja 65 prosenttia vuonna 2035. Ympäristöministeriön valmistelee parhaillaan kiertotalouslakia vuosina 2024-2026, joka tulee korvaamaan vanhan jätelain. Jätelain muutoksella voi olla vaikutuksia yhdyskuntajätteen kuljetusten järjestämiseen, kuten edellisessä lakimuutoksessa vuonna 2021 bio- ja pakkausjätteiden osalta.

Toimivalta	Hallintosääntö 4 luku 5 §, 3 luku 3 §
Lapsivaikutusten arviointi	Ei ole tarpeen arvioida
Yritysvaikutusten arviointi	Ei ole tarpeen arvioida
Esittelijä	Vt. tekninen johtaja Behm Päivi
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta esittää selostusosan mukaisen lausunnon antamista luonnoksesta jätehuoltomääräysten muuttamiseksi ja selostusosan mukaista lausuntoa sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä Savonlinnan kaupungin jätelautakunnan alueella.
Käsittely	<p>Pekka J. Laitinen poistui esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi, koska hän on Rippeen hallituksen jäsen (HallL 28.1 § 5 kohta) klo 17.40-18.08. Pöytäkirjantarkastajana tämän asian osalta toimi Janne Leinonen.</p> <p>Tapio Mikkonen poistui esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi, koska hän on Rippeen hallituksen varajäsen (HallL 28.1 § 5 kohta) klo 17.40-18.08.</p> <p>Esittelijä muutti päätösehdotustaan siten, että: ” Tekninen lautakunta esittää selostusosan mukaisen lausunnon antamista luonnoksesta jätehuoltomääräysten muuttamiseksi ja selostusosan mukaista lausuntoa sekalaisen yhdyskuntajätteen kuljetusjärjestelmästä Savonlinnan kaupungin jätelautakunnan alueella sekä esittää että kuljetusjärjestelmästä tehdään tarkempi yritysvaikutusten arviointi.”</p>
Päätös	Lautakunta hyväksyi esittelijän muutetun päätösehdotuksen.
Tiedoksi	Jätehuoltoviranomainen

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto luonnoksesta jätehuoltomääräysten muuttamiseksi

RAKYL 26.03.2025 § 46
60/11.01.06.05/2022

Valmistelija	Ympäristöinsinööri Hanne Turunen, puh. 044 417 4690 / hanne.turunen@savonlinna.fi
Selostus	<p>Alueellinen jätelautakunta Savonlinnan kaupungin sekä Sulkavan, Rantasalmen ja Enonkosken kuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena muuttaa toimialueensa jätehuoltomääräyksiä. Lausuntopyyntön mukaan voimassa olevissa, vuonna 2021 laadituissa ja vuonna 2023 päivitettyissä jätehuoltomääräyksissä on todettu muutostarpeita erityisesti jätelain muuttamisesta annetun lain (714/2021) seurauksena, jonka myötä bio- ja pakkausjätteiden kuljetukset siirtyivät heinäkuusta 2023 alkaen kunnan vastuulle ja käytännössä kuntien omistaman Kierrätysyhtiö Rippeen kilpailuttamaksi ja operoimaksi. Määräyksiä on ollut myös tarpeen tarkastella lainsäädännön ja jätehuollon tavoitteiden näkökulmasta.</p> <p>Alueellinen jätelautakunta pyytää jätehuoltomääräysten muuttamisesta ja jätehuoltomääräysten luonnoksesta lausunnot alueen kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta sekä Etelä-Savon ELY-keskukselta. Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 30.4.2025.</p> <p>Luonnos jätehuoltomääräyksistä on yleisesti nähtävillä 20.2.-30.4.2025 Savonlinnan kaupungin verkkosivuilla. Jätehuoltomääräysten luonnos, sen perustelumuistio, kuulutusasiakirja sekä jätelautakunnan pöytäkirjaote 18.2.2025 ovat esityslistaliitteinä.</p>
Toimivalta	Savonlinnan kaupungin 16.12.2024 päivitetyn hallintosäännön 6 § mukaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii rakennus- ja ympäristölautakunta.
Esittelijä	Vs. rakennustarkastaja Jari Heiskanen
Päätösehdotus	<p>Savonlinnan rakennus- ja ympäristölautakunta Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena kiittää lausuntopyyntöä ja antaa tällä päätöksellä lausuntonsa luonnoksesta jätehuoltomääräysten muuttamiseksi.</p> <p>Jätehuoltomääräysten keskeisenä muutoksena ja kierrätyksen ja ympäristönsuojelun näkökulmasta raskas heikennys nykytilaan nähden on biojätteen lajitteluvollisuuden lieventäminen siten, että biojätteen lajittelu ja erilliskeräysvelvoite koskisi ainoastaan kunnan hoitaman erilliskeräyksen alueita eli käytännössä taajamia ja niiden välissä olevia tieosuuksia. Muilla alueilla olisi luvallista sijoittaa biojäte sekajätteen joukkoon, mikäli kiinteistö ei vapaaehtoisesti kompostoi tai muuten itse käsittele syntyvää biojätettä. Tämä poistaa Savonlinnassa vuodesta 2001 voimassa olleen veloitteen lajitella biojäte erikseen ja on siis melkein neljännesvuosisadan mittainen askel taaksepäin kehityksessä. Jätehuoltoa valvova viranomainen vastustaa esitettyä biojätteen lajitteluvolvoitteen lieventämistä ja esittää kaikkien tämän kohdan mahdollistamien kirjausten poistamista jätehuoltomääräysten luonnoksesta. Suomi ei ole</p>

kansallisesti saavuttanut kierrätystavoitteitaan nimenomaan biojätteen ja muovijätteen kierrätyksen puutteiden takia ja olisi hyvin valitettavaa, että Savonlinnassa tätä muutoinkin heikkoa kehityssuuntaa vielä edesautettaisiin biojätteen lajitteluvollisuutta oleellisesti nykyisestä heikentämällä. Sen lisäksi, että biojätteen sijoittaminen sekajätteeseen heikentää sekajätteen laatua, mikä on tunnistettu ongelmaksi sekajätettä vastaanottavassa polttolaitoksessa ja lisäävän osaltaan polttolaitosten käyttökustannuksia, on sekajätteen joukossa oleva biojäte pois ravinnekierrosta eli aidosta kiertotaloudesta. Todennäköisesti myös biojätteen asiattomat käsittelytavat, kuten metsään heittäminen ja jätteen hautaaminen lisääntyvät, kun lajitteluvollisuutta heikennetään ja kierrätyksen merkittävyyttä mitätöidään.

Muutosta perustellaan mm. sillä, että biojätteen erilliskeräys ei olisi (kannattavasti) mahdollista jätelain muutoksen seurauksena nyt, kun sekajätteen ja biojätteen kiinteistöiltä kerää kaksi eri tahoa (heinäkuussa 2023 tapahtuneen biojätteen ja pakkausten kuljetusten kunnalle siirtymisen seurauksena) ja että tätä ennen biojäte ja sekajäte oltaisiin kerätty kaksilokeroautolla samojen keräysreittien varrelta. **Tämä perustelu ei pidä paikkansa**, sillä kaksilokeroautoja ei ole ollut Savonlinnassa käytössä vuodesta 2001 lähtien, vaan pikemminkin viimeisen kymmenen vuoden aikana. Seka- ja biojäteastioiden tyhjennysrytmit kiinteistöillä eivät ole samat kuten perustelumuiiston kirjauksesta voisi nyt päätellä eikä astioiden tyhjennyksen suorittava yhtiökään ole ollut välttämättä sama. **Jäteastioiden kiinteistökohtainen tyhjennys on vuosikymmeniä perustunut jätteenkuljetusyhtiöiden tekemiin reitityksiin, reittien optimointiin ja niiden tehokaskeutukseen. Biojätteitä on kerätty Savonlinnassa niin monilokero- kuin perinteisellä yksilokeroautollakin** ja eri yhtiöt ovat liikenneineet samoilla alueilla.

Kuulutusasiakirjassa biojätteen lajitteluvollisuuden lieventämistä perustellaan sillä, että biojätettä ei ole kannattavaa kerätä kunnan toimesta haja-asutusalueelta, mutta tämän perusteeksi ei ole esitetty laskelmia eikä kannattavuutta ole myöskään avattu perustelumuiostiossa. Onkin varsin erikoinen tilanne, jos biojätettä on kerätty markkinaehtoisesti yli kaksikymmentä vuotta heinäkuuhun 2023 saakka, mutta sen jälkeen keräys todetaan kannattamattomaksi eikä siitä huolehdi enää kukaan – ei asumisen jätehuollosta vastuussa oleva kunta eikä markkinaehtoisesti toimivat jätteenkuljetusyritykset. Kuljetusyritysten näkökulmasta on ymmärrettävää, että ne eivät omaa kannattavuuttansa ajatellen halua tai kykene tyhjentämään jätteitä vain niiltä kiinteistöiltä, jotka kunta jättää oman, ilmeisen taloudellisin perustein määritellyn kuljetusalueensa ulkopuolelle.

Tämän lajitteluvollisuutta heikentävän määräyksen sijaan jätehuoltoa valvova viranomaisena olisi toivonut määräykseen kierrätystä tukevia keinoja, jotta kansallisiin kierrätystavoitteisiin päästäisiin ja biojätteen lajitteluvollisuus säilyisi entisen kaltaisena. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi biojätteen aluekeräysjärjestelmän luominen niille alueille, joille ei ole tarjolla kiinteistökohtaista biojätteen kuljetusta. Toisena esimerkkinä voidaan pitää esimerkiksi tuulettuvien jäteastioiden käyttämistä, jolloin tyhjennysväliä voitaisiin pidentää ilman, että siitä aiheutuu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle. Luonnollisesti on myös tarpeen tarkastella Rippeen hoitamia kuljetusalueita uudestaan, jos ja kun markkinoiden tarjonta ei vastaa biojätteen keräyksen tarvetta.

Tarkastelu tulee tehdä jätelain mukaisen etusijajärjestyksen toteuttaminen sekä kierrätystavoitteiden saavuttaminen keskiössä – kuten jätehuoltoviranomainen on itsekin todennut.

Luvun 2 § 4 on lisätty kirjaus, että mikäli kiinteistölle ei ole jäteautolla liikennöitävää tieyhteydettä tai jos kiinteistön haltijalla ei ole mahdollista järjestää jätehuoltomääräysten mukaista, jäteautolla saavutettavaa jätteenkeräyspaikkaa, tulee kiinteistön liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään aluekeräyksen kautta. Valvova viranomainen pitää tätä lisäystä tarpeellisena, joskin viimesijaisena keinona järjestää kiinteistön jätehuolto asianmukaisesti. Kirjaus palvelee kuitenkin jätehuollon valvontaa niissä tilanteissa, joissa muuta ratkaisua kiinteistön jätehuollon järjestämiseksi ei ole. Määräyksen muotoilu voisi kuitenkin olla tapauskohtaista harkintaa ja tietynlaista poikkeustilannetta enemmän korostava.

Jätehuoltomääräyksiin on lisätty kohtaan 16 § kirjaus, että mikäli kiinteistöllä ei huoneistomääränsä puolesta ole velvoitetta hyötyjätteiden keräämiselle mutta mikäli se kuuluu hyötyjätteiden erilliskeräysalueeseen ja kiinteistö haluaa vapaaehtoisesti järjestää hyötyjätteelle erilliskeräyksen, tulee kiinteistön pyytää ensin hyötyjätteen keräyspalvelua Kierrätysyhtiö Rippeeltä ja mikäli Rippee ei tarjoa palvelua, voi hyötyjätteiden kuljetuksen tilata yksityiseltä kuljetusyritykseltä. Kirjaus antaa Rippeelle etuoikeuden jätteenkeräykseen mutta ilman velvollisuutta tarjota palvelua eikä Rippeen keräyspalvelun tarjoamiselle tai tarjoamatta jättämiselle myöskään aseteta ehtoja. Valvontaviranomainen kiinnittää jätehuoltoviranomaisen huomiota kirjaukseen, joka vaatisi tarkennusta. Käytännössä määräyksen merkitys lienee kuitenkin vähäinen ajatellen niitä tilanteita, jossa Rippee ei palvelua tarjoa.

Jäteastioiden tyhjennysten keskeyttämistä esitetään sujuvoitettavaksi siten, että alle kuuden kuukauden mittaisen sekajäteastian tyhjennysten keskeyttämisen voisi useimmissa tapauksissa kiinteistön haltija sopia suoraan jätteenkuljettajan kanssa. Tämä on valvontaviranomaisen mielestä asianmukainen käytäntö, joka on omiaan vähentämään hallinnollista työtä. Määräyksen lieventämisellä ei arvioida olevan ympäristönsuojeluun heikentävää vaikutusta.

Biojäteastian suojasäkkiä ei enää vaadittaisi käytettäväksi jätehuoltomääräysluonnoksen § 24 mukaan. Tietynlaiset suojasäkit ovat aiheuttaneet ongelmia ainakin biokaasulaitoksissa niiden kiertyessä kuljettimien yms. ympärille ja tästä näkökulmasta suojasäkin poisto on perusteltua. Suojasäkin käyttövaateen poistaminen voi kuitenkin aiheuttaaastian likaantumista nykyistä enemmän ja näin ollen olisi tarpeen harkita määräyksissä § 26 (kunnossapito ja pesu) olevaa bioastioiden pesurytmin tiivistämistä tai vähintään asian huomioimista.

Jätteiden keräyspaikkaa koskevia lisäyksiä kohdassa § 20 valvontaviranomainen pitää valvonnallisesti tarpeellisina, kaikille osapuolille tilannetta selkeyttävinä sekä jätteenkuljettajan työtä helpottavana ja turvallisemmaksi tekevänä.

Yleisesti arvioiden luonnos jätehuoltomääräyksistä on kattava, mutta joissain tapauksissa tarpeettoman yksityiskohtainen. Valvontaviranomaisen mielestä liiallinen yksityiskohtaisuus heikentää

osaltaan tapauskohtaisen tarkastelun mahdollisuutta eikä se ole eduksi, koska määräyksistä ei kuitenkaan ole mahdollista saada kaikkiin tilanteisiin ratkaisua antavaa ja tyhjentävää.

Perustelumuistio on niin ikään hyvin yksityiskohtainen ja kattava, joskaan ei kaikilta osin paikkansa pitävä kuten aiemmin esitetyn, biojätteiden keräystä koskevan asian kohdalla.

Jätehuoltoviranomaisen tulisi myös kiinnittää huomiota määräystekstin termeihin, sillä esimerkiksi sivulla 20 käytetään sekalaisesta yhdyskuntajätteestä termiä *kuivajäte*, joka ei ole Savonlinnan seudulla käytössä oleva termi.

Jätehuollon valvontaviranomainen olisi toivonut jätehuoltomääräysten uudistamiseen sisältyvän vähintään mainintana myös rakentamislain (751/2023) voimaantulon seurauksena ympäristöministeriön asetuksen (1089/2024) mukaiset, purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksiä koskevat veloitteet. Lisäksi asumisessa syntyvien lietteiden osalta on tunnistettu tiettyjä valvonnallisia haasteita niissä tilanteissa, kun vailla kiinteää tieyhteyttä olevien saarikiinteistöjen umpi- tai saostussäiliöiden tyhjennyspalvelua ei ole saatavilla kuin korkeintaan rajoitetusti; tätä koskevaa sääntelyä olisi ollut aiheellista lisätä jätehuoltomääräyksiin.

Käsittely

Jäsen Liisa Hirvonen poistui esteellisenä kokoushuoneesta eikä ottanut osaa asian käsittelyyn eikä päätöksen tekoon. Esteellisyyden syy: Hirvonen on Savonlinnan seudun Jätehuolto Oy:n hallituksen varajäsen (hallintolaki 28.1 § 5 kohta).

Jäsen Jussi Löppönen esitti, että lausutaan jätelautakunnan päätöksen mukaan biojätteen lajitteluun liittyen.

Lisäksi Löppönen esitti, että mikäli biojäte laitetaan sekajätteen joukkoon, koskisi jätehuoltomääräysluonnoksen mukainen, kesäaikainen kahden viikon tyhjennysvälivaatimus vähintään kolmen hengen talouksia.

Lautakunta kannatti yksimielisesti Löppösen molempia esityksiä.

Päätös

Lautakunta hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen käsittelykohtaan kirjatulla muutoksilla.

Toimenpiteet

Jätehuoltoviranomainen

Julkaisupäivä 27.3.2025

Lähetyspäivä 28.3.2025

Tiedoksiannettu sähköpostilla

Otteen oikeaksi todistaa

28.03.2025

Tämä asiakirja on sähköisesti järjestelmällekirjoitettu.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tarja Säily
toimistos sihteeri

Savonlinnan kaupunki
Alueellinen jätelautakunta
Sähköpostitse: kirjaamo@savonlinna.fi

Viite Lausuntopyyntönnö 20.2.2025

Lausunto luonnoksesta jätehuoltomääräysten muuttamiseksi; Savonlinnan alueellinen jätelautakunta 18.2.2025

Etelä-Savon ELY-keskus (jatkossa ELY-keskus) esittää lausuntona seuraavaa:

Yleistä ja yleinen osa

ELY-keskus näkee vuoden 2021 jätehuoltomääräysten päivittämisen tarpeelliseksi mm. aiheissa erilliskeräys, biojätteiden lajittelu ja muutokset aluekeräykseen liittämiseen liittyen. Jäteasetuksen velvoite-rajojen piiriin kuuluvilta kiinteistöiltä järjestetään biojätteiden ja pakkausjätteiden erilliskeräys kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Jätehuoltomääräyksillä kunta voi laajentaa erilliskeräystä mm. taajaman ulkopuolisille alueille ja käsitellä perusteet paikallisissa määräyksissä. Esitetyn liitekartan mukaisen alueen kiinteistöiltä bio- ja pakkausjätteet noudetaan kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Tätä toiminta-alueen kuljetusalueen rajausta alueellinen jätelautakunta käsitteli jo syyskuussa 2022. Jätelain siirtymäsäännösten mukaisesti bio- ja pakkausjätteet siirtyivät Kierrätysyhtiö Rippeen kilpailuttamiksi heinäkuussa 2023.

Hyvänä voi pitää myös sitä, että kompostointitietojen ilmoittamista koskevat lakisäätteiset velvoitteet on siirretty määräyksiin ja vaatimuksia tarkastellaan ja huomioidaan paikallisella tasolla (kompostoinnin järjestäminen, tietojen ilmoittaminen). Toisaalta silloin kun on väljempää sovellettavia jätelainsäädännön säännöksiä tai toiminnassa noudatettavaa sääntelyä myös laajemmin, kuten esimerkiksi lietteiden omatoimiseen käsittelyyn liittyen, paikalliset määräykset ja linkit muuhun sovellettavaan sääntelyyn ovat olennaisia ja määräjain tarpeen päivittää.

ELY-keskus näkee tärkeänä, että elinkeinonharjoittajien jätteiden lajittelusta kirjataan siltä osin kuin näiden toimintojen jätehuollosta voidaan määrätä (kuten jäteastioiden sijoittaminen, tyhjentämisajankohdat). Keskeistä on myös tuoda esille suoraan

jäteasetuksen perusteella veloitteet erilliskerättäville, muu kuin asumisessa syntyvä jäte (21 §).

Jätehuoltomääräysten Yleinen osa on rakenteeltaan selkeä ja päivitetty tekstiä. Osan tiedoista, kuten kunnan järjestämä jätehuolto sekä jätehuollon viranomaistehtävät, valvonta ja käytännön toteuttaminen, voisi linkittää/lisätä kyseisten jätehuollon toimijatahojen verkkosivuille ja tarvittaessa niissä tarkentaa tietoja.

2 § Määritelmät

ELY-keskus näkee perusteltuna määritelmiin ja termeihin liittyvän päivittämisen, ja termien luettelo on varsin kattava. Kyseisiä termejä käytetään valtakunnallisesti ja jätelaissa. Neuvonnassa laajemmin ja mahdollisessa jätehuoltomääräysten soveltamisohjeessa tulee johdonmukaisesti käyttää samoja termejä; tällöin riippumatta asiakkaiden vakituisesta asuinpaikasta tiedottamisen vaikuttavuus lisääntyy ja tulkinnanvaraisuus vähenee.

4 § Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään

6 § Liittyminen kiinteistökohtaiseen jätehuoltoon

11 § Sekajätteen aluekeräykseen liittyminen ja jätteen toimittaminen aluekeräyspisteeseen

Kiinteistökohtaisen jätteenkeräyspaikan järjestämisen poikkeus tietyissä tapauksissa ja liittäminen aluekeräyspisteen käyttäjäksi esitetään hoidettavaksi suoraan jätehuoltomääräyksiin perustuen. Tarkennus on perusteltu; kiinteistön haltijalla ei ole mahdollista järjestää jätteenkeräyspaikkaa kiinteistölle tai ei jäteautolla liikennöitävää tieyhteyttä. Myös kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle jäävät kiinteistöt liitetään jatkossa aluekeräyspisteen käyttäjiksi jätehuoltomääräysten hyväksymispäätöksellä. Kuten pykälässä (pöytäkirjanote) tuodaan esille Kierrätysyhtiö Rippeellä olisi ilmoittamisvastuu aluekeräyksen järjestäjänä. ELY-keskus myös korostaa tiedottamisen tärkeyttä aluekeräykseen liittymisestä/liittämisestä, sekä yleisemmin muutoksesta että tietoa liittymisestä/liittämisestä seuraavista velvoitteista kiinteistöille, joilla ei ole jäteautolla liikennöitävää tieyhteyttä.

16 § Hyötykäyttökelpoisten jätteiden kiinteistökohtaiset erilliskeräysveloitteet

Bio- ja pakkausjätteiden kuljetukset ovat siirtyneet kunnan järjestämään jätehuoltoon ja Kierrätysyhtiö Rippeen järjestämäksi. Biojätteen erilliskeräysalue koskee taajamia ja on määritelty liitteenä A. Vaikka

rajausta ei muuteta näiden päivitysten yhteydessä, ELY-keskus tuo esille tähänkin liittyen tiedottamisen tärkeyden, mm. tarkennettuna liitekartan A alueella miten on määritelty ja rajattu taajamien väliset kuljetusreitit (Kierrätysyhtiö Rippeen tarjoama erilliskeräyspalvelualue). Kierrätysyhtiö Rippeen sivulla olevan kartan voisi linkittää jätehuoltomääräysten verkkosivulle.

Taajamien ulkopuolella sijaitsevien kiinteistöjen ja siten määritellyn kuljetusalueen (liite A) ulkopuolella sijaitsevat kiinteistöt voivat vapaaehtoisesti tilata biojätteen noudon ja kuljetuksen. Mikäli Kierrätysyhtiö Rippee ei tarjoa kyseistä palvelua, kiinteistön haltija voi pyytää biojätteen erilliskeräyspalvelua yksityiseltä jätteenkuljetusyritykseltä toimitettavaksi Kierrätysyhtiö Rippeen osoittamaan vastaanottoipaikkaan. Mikäli taajaman ulkopuolella sijaitsevalla kiinteistöllä ei erilliskerätä eikä kompostoida biojätettä, biojätteen voi laittaa sekajätteen joukkoon (Alueellisen jätelautakunnan pöytäkirjaotteesta).

Samoin mikäli asuinkiinteistö ei sijaitse määritellyllä keräysalueella, se voi liittyä kunnan järjestämään pakkausjätteiden kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen vapaaehtoisesti. Kiinteistön pakkausjätteiden keräystä voidaan järjestää erilliskeräysalueen ulkopuolella myös vapaaehtoisen liittymisen kautta. ELY-keskus korostaa samalla jätehuoltomääräysten kyseisiin pykäliin liittyen, että pakkausjätteet tulee lajitella ja toimittaa järjestettyyn jätteenkeräyspaikkaan määritellyn kuljetusalueen ulkopuolellakin.

ELY-keskus esittää, että biojätteen lajitteluun ja kierrätykseen ohjataan ja kannustetaan hyvin aktiivisesti eri viestintäkanavin sekä eri ohjauskeinoin. Biojätteen lajitteluaste on saatava nousemaan. Eri puolilla Suomea tehtyjen tutkimusten mukaan biojätettä päätyy edelleen huomattavan paljon sekajätteen joukkoon, keskimäärin lähes kolmasosa sekajätteestä (lisätietoa mm. KIVOn sivulla). Valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa (Valtsu) vuoteen 2027 esitetystä biojätteen kierrätystavoitteesta (vuoteen 2030 mennessä 65 %) ollaan kaukana, (44 % v.2022). Lisäksi ruokahävikkimäärän vähentämiseksi vuoteen 2030 on merkittävät tavoitteet. Yleinen jätteen vähentämisen velvoite (JL 8 §) koskee myös elintarvikejätteen vähentämistä.

Mikäli biojätettä ohjautuu edelleen merkittäviä määriä sekajätteen joukossa polttoon/energiana hyödynnettäväksi, etusijajärjestyksen (JL 8 §) mukainen jätehuolto ja korkealaatuinen kierrätys (JA 22 §) jäävät toteutumatta ml. ravinteiden kierrätys sekä biojätteiden hiilijalanjäljen minimointi. Tavoitteena tulee olla, että asukkaat ovat tietoisia lajittelun vaikutuksista. Jäteneuvossa annetaan tietoa kierrätyksen hyödyistä ja hyötyjätteiden hyödyntämistavoista.

Komission varhaisvaroituskertomukseen liittyen erilliskeräyksen heikko

saanto biojätteestä ja heikko lajittelutehokkuus ovat keskeinen syy siihen, että Suomella on vaikeuksia saavuttaa yhdyskuntajätteen ja muovipakkausjätteen 2025 tavoitteet.

Jätetaksalla tulee myös kannustaa biojätteen lajitteluun. Mikäli sekajäte energiaksi sisältää biojätettä, sen tulee näkyä myös ohjaavasti jätetaksassa. Jätetaksan tulee tukea etusijajärjestyksen mukaista jätteen lajittelua

Valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa esitetään myös kokeiluhankkeita alueellisen ja aiempaa tarkemman jätetiedon keräämiseksi. Tiedon pohjalta voidaan edistää kierrätystä alueellisesti ja mm. harkita tuleeko erilliskeräysvelvoitteita tiukentaa. Sekajätteen koostumuksen seuranta voi myös esittää osana toteutettavia kiertotalouden alueellisia hankkeita.

Lajittelutehokkuuden parantaminen edellyttää voimakasta panostusta neuvontaan esimerkiksi lajittelusta ja jätteen synnyn ehkäisystä. Valtakunnallinen jätesuunnitelman biohajoaviin jätteisiin liittyvänä keskeisenä toimenpiteenä on biojätteen lajittelusta viestintä, vastuutahona mm. kunnat, kunnalliset jätelaitokset, jätehuoltoyritykset. Viestintä mukaan lukien ravinteiden talteenoton edistäminen, tietoa miten jäte hyödynnetään, ruokahävikin vähentäminen. Neuvontaa, tiedotusta ja koulutusta on verkkosivuilla (mm. YM, jätealan valtakunnalliset toimijat, Kuntaliitto), joille voi laittaa linkkejä tarkemman tiedon osalta mm. yleiseen osaan tai esimerkiksi mahdollinen soveltamisohje jätehuoltomääräyksistä.

XAMK-ammattikorkeakoulun Biovirtaa -Biojäte kuljettaa hankkeessa (2022-2024) viestinnän ja tiedottamisen positiivinen vaikutus tuli selkeästi esille: mm. biojätteen osuus sekajätteestä väheni, samalla kompostointi-ilmoitusten määrä kasvoi huomattavasti. Hankkeessa selvitettiin myös aluekeräyspisteen sekajäte- ja biojäteastian jätekoostumusta/lajittelukokeen haja-asutusalueen jätekertymästä

ELY-keskus esittää sen selvittämistä, minkä verran erilliskeräysalueen (liite A) lisäksi on kiinteistöjä, jotka tarvitsevat/toivovat biojätteen talteenotolle muita ratkaisuja ja biojätteitä ei jostain syystä hoideta kompostoimalla. Tämän jälkeen yhteistyössä jätehuoltoyritytiö, viranomaiset ja jätteenkuljetusyritykset alueella voisivat pohtia vaihtoehtoisia ratkaisuja biojätteiden keräykseen. Selvittää voi ainakin biojätteen keräyksen mahdollisuutta aluekeräyspisteessä, kompostoreiden vuokrauspalvelua, uudenlaisia keräysastioita, kimpakeräystä ja kimpakompostointia.

Biovirtaa - Biojäte kuljettaa -hankkeessa mm. kehitettiin toimintamalleja biojätteen keräysjärjestelmien ja -menetelmien kehittäminen ja tehostamiseen kuten kiertotaloutta edistävät jäteasiat ja

keräysratkaisut, korttelikeräys, biojätteen aluekeräys, jäteautokäynnin monilokerokeräys, biojätteen erilaiset lajittelu- ja keräysastiat ulko- ja sisätiloissa, kompostoiva biojäteastia.

10 § Kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen

ELY-keskus tuo esille viestinnän tarpeen siitä, mitä ovat muutokset liittyen sopimiseen jätteenkuljetuksen keskeyttämisestä.

ELY-keskus esittää myös, että kun jätehuoltomääräysten muutos ja päivittäminen on hyväksytty, Savonlinnan alueellisen jätelautakunnan verkkosivulle päivitetään yhteenvetoa muutoksista, linkkejä, verkkosivuosoitteita ja yhteystiedot lisätietoja antavista sekä linkki Kierrätysyhtiö Rippeen verkkosivulle. Kierrätysyhtiö Rippeen tulee myös osaltaan tiedottaa muutoksista.

Lausunnon hyväksyntä

Lausunto on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Lausunnon on esitellyt ympäristönsuojelun asiantuntija Pirjo Angervuori ja ratkaissut yksikön päällikkö Eira Luokkanen. Hyväksyntä näkyy asiakirjan viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja ESAELY/252/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAELY/252/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Angervuori Pirjo 25.04.2025 14:41

Ratkaisija Luokkanen Eira 25.04.2025 14:43

Alueellinen jätelautakunta

JÄTEHUOLTOMÄÄRÄYKSET

Kierrätysyhtiö Rippee Oy kiittää saamastaan lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Lausunto on rakennettu siten, että otsakkeessa on luonnoksen sivu ja siihen liittyvä otsake tai kommentti.

Yhtiömme on kunnallisen jätehuollon operatiivinen toimija, joten ennen jätehuoltomääräysten lausunnolle laittamista olisi ollut hyvien hallintotapojen mukaista käsitellä joitakin asioita ja termistöä yhtiön kanssa. Tällöin lausunnossa olisi voitu käsitellä myös asioita, joita ei ole tässä luonnoksessa nostettu esille. Yhtiö on kuitenkin ottanut lausunnossaan kantaa joihinkin asiakohtiin, vaikka niistä ei ole luonnostekstissä muutosesitystä. Yhtiö toivoo, että annettu lausunto huomioidaan ja että yhteistyön laatuun kiinnitetään jatkossa enemmän huomiota: näin varmistetaan jätehuoltoon liittyvien asioiden positiivinen kehityssuunta.

Sivulla 6 (yleinen osa/kunnan järjestämä jätehuolto), vapaaehtoinen perintä

Sivulla mainitaan, että kunnan jätemaksujen laskutus ja vapaaehtoinen perintä kuuluvat jätehuoltoyhtiön tehtäviin. Kunnan jätemaksut ovat julkisoikeudellisia maksuja, eikä mainintaa ”vapaaehtoinen perintä” tulisi tässä yhteydessä käyttää.

Sivulla 15 (2§), lajittelujäteasema

Yhtiöllä ei ole olemassa lajittelujäteasemia, joten termi tulisi poistaa. Kaikista yhtiön toimipisteistä (Nousialan, Rantasalmen, Kerimäen ja Sulkavan miehitetyt toimipisteet) käytetään nimeä lajitteluasema. Tarvittaessa Rantasalmen, Kerimäen ja Sulkavan toimipisteitä voidaan kutsua pienlajitteluasemiksi, jos toiminnan laajuutta halutaan kuvata lyhyesti.

Sivulla 16 (2§), sekajäte energiaksi

Kohdasta tulee poistaa maininta siitä, minne yhtiö toimittaa tällä hetkellä sekajätteen, sillä kyseessä on operatiivinen asia, joka voi ajan myötä muuttua. Riittää maininta, että sekajäte toimitetaan energianlähteeksi. Vaihtoehtoisesti kyseinen maininta toimituksesta jätetään kokonaan pois.

Sivulla 18 (4§), maininnan täsmentäminen

Ote luonnoksesta:

Mikäli kiinteistön haltija ei järjestä tai ei voi järjestää kiinteistölleen tai sen läheisyyteen kiinteistökohtaista jätteenkeräyspaikkaa, kiinteistö on liitettävä kunnan jätehuoltojärjestelmään sekajätteen aluekeräyksen kautta ja kiinteistön haltijalta veloitetaan voimassa olevan jätetaksan mukainen aluekeräyksen vuosimaksu. Kunnallisen jätehuollon piiriin kuuluva jäte on tällöin luovutettava aluekeräyspisteeseen. Kiinteistöt, joille ei ole jäteautolla liikennöitävää tieyhteyttä, tai joiden haltijalla ei ole mahdollisuutta järjestää määräysten mukaista, jäteautolla saavutettavaa jätteenkeräyspaikkaa, liittyvät kunnan jätehuoltojärjestelmään Kierrätysyhtiö Rippeen järjestämän aluekeräyksen kautta.

Yllä olevaa mainintaa olisi hyvä täsmentää, eli **miten liittyminen aluekeräysasiakkaaksi käytännössä prosessoidaan**. Yhtiö on toimittanut jätehuoltoinsinöörille alkuvuodesta 2025 tiedon niistä kiinteistöistä, joilla ei ole jätehuollon rekisterissä tietoa kiinteistökohtaisesta keräyksestä. Kiinteistöjä, joiden osalta puuttuu tieto, on noin 11 400 (yhtiö käyttänyt aiemmin ilmaisua reilu 10 000 kiinteistöä). Yhtiö odottaa jäteviranomaiselta tietoa, miten näiden kiinteistöjen osalta tulee toimia ja kuinka monta näistä on lautakunnan rekisteritietojen mukaan ilman mitään jätehuollon kiinteistökohtaista palvelua ja ovatko kyseiset kiinteistöt liitettävissä tai liittymässä aluekeräysasiakkaaksi. Yhtiöllä on käsitys, että aluekeräyspisteitä käyttävät myös sellaiset kiinteistöt, jotka eivät maksa keräyspisteiden käytöstä.

Sekajäte on kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetusmallissa, jonka valvonta on viranomaistyötä. Olisi hyvä, että viranomainen toimittaisi yhtiölle tiedon, mitkä kiinteistöt liitetään aluekeräysasiakkaiksi.

Sivu 21 (11§), liittäminen näiden jätehuoltomääräysten nojalla

Tässä kohtaa olisi hyvä avata, mitkä kiinteistöt liitetään ja kuinka liittäminen käytännössä tapahtuu (katso edellinen kohta, sivu 18: maininnan täsmentäminen) hyvien hallintotapojen mukaisesti.

Sekajäte on kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa, jonka valvonta on viranomaistyötä. Olisi hyvä, että viranomainen toimittaisi yhtiölle tiedon, mitkä kiinteistöt liitetään aluekeräysasiakkaiksi.

Sivulla 29 (23§), jäteastian merkitseminen

Yhtiön hallinnoimien kuljetusten osalta merkitseminen tehdään pääsääntöisesti yhtiön toimesta, vain satunnaisesti urakoitsijan. Kirjaus tulisi olla, että ”jäteastian merkitseminen tehdään jäteastian haltijan tai kuljetuksista vastaavan toimesta”. Tämä ilmaisu kattaa sekä kiinteistön haltijan että kunnallisen mallin toiminnot. Jätehuoltomääräyksissä viittaus jätekeskiin ei ole tässä kohtaa tarkoituksenmukainen.

Sivulla 30 (24 §), biojätteen pakkaaminen biohajoavaan pussiin

Yhtiö on tähän asiakohtaan jättänyt jo aiemmin lausunnon (11.2.2025, Jätehuoltomääräysten 24 § 7 momentti) kirjaamoon ja pyytää huomioimaan tämän myös soveltuvin osin tässä asiakohdassa. Tarvittaessa yhtiö voi toimittaa aiemman lausunnon uudestaan, jos jätelautakunnan arkistoista tämä ei jostain syystä enää löytyisi.

Isot biojäteastiat (140 l tai 240 l) pestään vuosittain kaksi kertaa, ja tämä pesumäärä on sopiva. Vastaava käytänte on muuallakin käytössä, missä ei käytetä ulkoastiassa isoa suojapussia. Moninkertainen suojapussien käyttäminen, ei ole tarkoituksenmukaista. Useammalla alueella on jo luovuttu kokonaan biojätteen keräysastian isosta suojapussista. Ennen kunnallisen mallin alkua, yhtiöllä olevan käsityksen mukaan, ei isompaa biojäteastioiden suojapussia ollut käytössä Rantasalmella eikä Sulkavalla. Tieto on tullut yhtiölle asiakaspalautteiden kautta.

Tämän lisäksi yhtiö lausuu, että tässä riittäisi kirjaus ”Biojäte on pakattava biohajoavaan pussiin ennen sen sijoittamista biojäteastiaan. Suositeltavaa olisi käyttää paperista biojätepussia”. Vastaava maininta ja käytäntö on muuallakin, ja Savonlinnan alueella olisi hyvä pyrkiä yhteneviin käytänteisiin ja välttää omaperäisiä kirjauksia.

Tekstissä ei tulisi olla muita lisäkirjauksia tai mainintaa, kuten ”pakkaamisessa voi käyttää paperia”, koska joku voi tulkita paperin esimerkiksi tulostuspaperiksi tai muuksi paperiksi, johon biojätettä ei käytännössä saa edes pakattua. Olennaista on, että biojäte sijoitetaan biohajoavaan pussiin.

Sivulla 31, (25 §) maininta ilmoituksen tekemisestä jätehuoltoviranomaiselle tai Kierrätysyhtiö Rippeelle

Ote luonnoksesta:

Jos ympärivuotiseen käyttöön soveltuva rakennus (esim. omakotitalo tai vapaa-ajan asuinrakennus) on käytössä vain kesäisin tai talvisin, tulee siitä ilmoittaa kunnan jätehuoltoviranomaiselle tai Kierrätysyhtiö Rippeelle. Vain osavuotiseen asumiseen soveltuvien rakennusten osalta ilmoitusta ei tehdä.

Yhtiön näkemyksen mukaan on erittäin hankalaa, että viranomaisella ja yhtiöllä ei ole rakennusten osalta yhteistyötä ja yhteistä tietoaalustaa/rekisteriä. Koska tieto on hajallaan, kumpikin osapuoli voi jäädä vaille olennaista tietoa. Edellä kuvattu asia heijastuu myös kiinteistölle kaksinkertaisena ilmoitusvelvollisuutena ja aiheuttaa jopa turhautuneisuutta, koska tieto ei kulje tarvitseville ja asiaa hoitaville taholle. Puutteellinen tiedonkulku voi lisätä myös yhtiön päässä erheellistä laskutusta ja moninkertaistaa tätä kautta työmäärän.

Sivulla 32 maininta (27§), että jätehuoltoviranomaisen hyväksymiä keräysastioita

Ote luonnoksesta:

Taajamissa biojätteen erilliskeräysastiat on sijoitettava katokseen, joka tulisi varustaa seinillä ja kiinteällä pohjalla, tai vastaaviin jäteastiasuojiiin. Taajamissa pientalokiinteistöjä lukuun ottamatta kiinteistöissä, joissa ei ole erillistä jätehuonetta, myös muiden jätteiden keräysastiat on suojattava jäteastiasuojiiin tai sijoitettava katokseen, ellei keräysvälineinä käytetä syväkeräyssäiliöitä tai muita Rippeen tai jätehuoltoviranomaisen hyväksymiä keräysastioita. Pientalokiinteistöillä ja taajaman

Yhtiön näkemyksen mukaan maininta ”tai muita Rippeen tai jätehuoltoviranomaisen hyväksymiä keräysastioita” tulee poistaa kokonaan tai ainakin poistaa maininta siitä, että jätehuoltoviranomainen voi hyväksyä keräysvälineen. Keräysvälineet tulee olla jätehuoltomääräysten mukaisia ja sellaisia, että ne ovat koneellisesti ja työturvallisesti kuormattavissa käytettävissä olevalla kalustolla. Viranomaisen ei tule ottaa kantaa operatiiviseen työhön.

Myös aiemmin mainittu keräyspaikan suojaamista koskeva termistö olisi hyvä muuttaa vastaavaksi kuin mitä käytetään esimerkiksi Kuopion alueella: Taajamissa keräyspaikat, joita käyttää vähintään viisi (5) asuinhuoneistoa tai joissa on yli kolme (3) käsin siirrettävää jäteastiaa, tulee sijoittaa jätekatokseen tai jäteastiasuojaan.

Pientalokiinteistöjen biojäteastiat sijaitsevat tällä hetkellä käytännössä valtaosin taivasalla. Jätehuoltomääräyksissä tulisi olla kirjattuna, mitä voidaan realistisesti valvoa ja mitä kiinteistöiltä todellisuudessa voidaan vaatia.

Sivulla 33 (27 §), jäteastian sijoittamista koskevat määräykset, lukuisia korjauskohtia

Ote luonnoksesta:

Jäteastiat on sijoitettava vaakasuoralle, kulutusta kestäväälle ja jäteastioiden siirtoon sopivalle alustalle. Keräyspaikka on mitoitettava siten, että eri jätelajien jäteastiat voidaan siirtää tyhjennettäväksi siirtämättä muita jäteastioita.

Yllä olevan kappaleeseen asia tulisi muokata muotoon: ”Alueiden ja väylien, joilla jäteastioita siirretään jätteiden kuormausta ja kuljetusta varten, tulee olla riittävän kantavia, kovapintaisia ja tasaisia.”

Lisäksi olisi hyvä kirjoittaa tämän pykälän alle, että jos kiinteistölle johtava pihatie on toistuvasti talvella auraamatta ja hiekoittamatta, jäteastiat tulee siirtää pihaliittymän alkuun. Haja-asutusalueella voi olla talviaikaan erittäin huonolla hoidolla olevia pitkiä, mutkikkaita ja jyrkkiä pihateitä.

Ote luonnoksesta:

Jäteastian siirtoväylän kaltevuuden ylittäessä 1:5 tai jos siirtoväylällä on kynnyksiä, portaita tai muita esteitä siten, että ne aiheuttavat tyhjentäjälle työturvallisuusriskin tai kiinteistö on muilla tavoin työturvallisuusriski tyhjentäjälle tai jäteastioiden tyhjennys aiheuttaa riskin ulkopuolisille tai omaisuudelle, kiinteistön haltijan on huolehdittava, että tyhjentäjän käytössä on siirtoa helpottavat laitteet tai rakenteet.

Tähän kohtaan tulisi täsmentää, mitä jätehuoltomääräyksissä käytetyillä ilmauksilla ”siirtoväylä” ja ”siirtoväylän kaltevuus” tarkoitetaan. Yhtiön käsityksen mukaan näillä ilmauksilla viitataan esim. jätekatoksesta pihalle vievään lyhyeen kuljetusluiskaan ja sen kaltevuuteen, ei pihaliittymään tai pitkään jätekatokselle johtavaan pihaväylään tai -tiehen ja niiden kaltevuuteen. Usein puhutaan ns. lyhyestä nousuluiskasta jätekatoksen sisälle. RT-kortissa (RT 103638, asuinkiinteistöjen jätehuolto) asiaa on käsitelty tarkemmin. Termistöllisesti jätehuoltomääräyksiä tulisi tältä osin kehittää ja täsmentää.

Ote luonnoksesta:

Jätteiden keräyspaikkaa ei saa käyttää muuna varastona. Keräyspaikkaan ei saa sijoittaa jätettä tai tavaraa, jota ei ole tarkoitettu kuljetettavaksi kiinteistökohtaisessa jätteenkuljetuksessa.

Jätteen keräyspaikan osalta tulisi jätehuoltomääräyksiä täsmentää seuraavasti:

Jätteiden keräyspaikkaa ei saa käyttää muuna varastona. Keräyspaikkaan tai sen välittömään läheisyyteen, kahden metrin säteelle siitä, ei saa sijoittaa jätettä tai tavaraa, jota ei ole tarkoitettu kuljetettavaksi kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa. Kiinteistöllä olevia jäteastioita ei saa käyttää muun kuin jätteen säilytykseen siten, että jätteenkuljettaja voi erehtyä kuormaamaan jätteenä kuljetettavaksi tavaraa, joka ei kuulu kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen piiriin.

Sivulla 33, (28 §) jätteenkäsittelypaikan tai jäteastian lukitseminen

Tekstissä oleva kirjaus ”jätteenkuljettajan käyttämä yleisavain” tulisi korvata maininnalla ”jos kiinteistö kuuluu kiinteistöittäisen ja kunnallisen jätteenkuljetusmallin piiriin, on lukitus järjestettävä siten, että kunnallisen jäteyhtiön yleisavain sopii lukkoon”.

Myös muualla samassa kappaleessa käytetty ilmaisu ”jätteenkuljettajan yleisavain” tulee korvata ilmaisulla ”kunnallisen jätehuoltoyhtiön yleisavain”.

Valtakunnallisena käytäntönä ei tiettävästi ole, että kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetusmallissa kuljetusyrittäjillä olisi käytössään omia yleisavaimia, tai tällainen olisi poikkeuksellista.

Ote luonnoksesta:

Jätteenkuljettaja voi tarvittaessa sopia asiakkaan kanssa muustakin teknisestä ratkaisusta oven lukituksessa. Kiinteistön haltija vastaa lukituksen asennus- ja huoltokustannuksista sekä lukituksen toimintakuntoisuudesta.

Yllä olevan kirjauksen alku ”Jätteenkuljettaja voi...” tulisi korvata kirjauksella ”Jätteenkuljetuksista vastaava voi...”.

Sivulla 35, (32§) Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

Ote luonnoksesta:

~~Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy~~ ~~Kierrätysyhtiö Rippee~~ voi kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen tilaajana sopia jätteen kuljettajien kanssa kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen kuljetustietojen toimittamisesta siten, että kunnallinen jätelaitos toimittaa kuljetustiedot jätehuoltoviranomaiselle jätehuoltoviranomaisen kanssa sovitulla tavalla sähköisesti vähintään neljännesvuosittain.

Kappale tulisi korjata todellisuuden mukaiseksi. Kunnallisessa kuljetusmallissa urakoitsijalle ei muodostu kuljetusrekisteritietoja, vaan ne on Kierrätysyhtiö Rippee Oy:llä. Kappale on vaikealukuinen ja voi antaa lukijalle erheellisen kuvan.

Lisäksi kuljetustiedot olisivat viranomaisen käytössä kunnallisen mallin osalta, jos viranomaisella ja yhtiöllä olisi tältä osin yhteinen tietoalusta/rekisteri käytössä. Tietojen toimittaminen neljännesvuosittain ei ole tarkoituksenmukaista: kunnallisen mallin osalta se voisi tapahtua esimerkiksi kaksi kertaa vuodessa.

Biojätteen erilliskeräys alkoi viimeistään heinäkuussa 2024 yli 10 000 asukkaan taajamissa. Niitä pienemmissä taajamissa valtioneuvoston asetus ei velvoita erilliskeräämään biojätettä. Biojätteen erilliskeräyksen voi korvata kiinteistöllä tapahtuvalla kompostoinnilla tai muulla vastaavalla pienimuotoisella käsittelyllä, jos kunnan jätehuolto- tai ympäristönsuojelumääräykset tämän sallivat ja toiminnasta ilmoitetaan kunnan jätehuoltoviranomaiselle. Yhtiön rekisterissä on myös 10 000 asukkaan taajamista noin 1 960 kiinteistöä, joiden kohdalta puuttuu tietoa siitä, miten niiden biojäte käsitellään (kompostointi vai kiinteistökohtainen keräysastia). Oman palvelutehtävänsä toteuttamiseksi yhtiö odottaa viranomaiselta lisätietoa, jotta selviää, millä näistä kiinteistöistä biojäteastiapalvelu tulisi ottaa käyttöön. Se että nämä kaikki olisivat kompostoivia kiinteistöjä, tuntuu hieman suurelta määrältä taajama-alueella.

Yhtiö tuottaa biojätteen kiinteistökohtaista erilliskeräystä alueella, minkä jätelautakunta on vahvistanut kunnalliseksi jätteen kuljetusalueeksi (bio- ja pakkausjätteet). Aluemäärittäminen on tehty yhdessä jäteviranomaisen kanssa, niillä tiedoilla mitä viranomaisella on ollut käytössä määrittelyajankohtana. **Ennen lautakunnan kuljetusaluepäätöstä, olisi lautakunta voinut määrittää alueen myös nykyistä laajemmaksi tai pienemmäksi, omien selvitystensä perusteella. Selvityksiä ei kuitenkaan tehty yhtiön esityksestä huolimatta.** Nykyinen kuljetusalue on sidottu yhtiön osalta kilpailutuksessa määräajaksi, ja lisämaksulla mikä on melko korkea, voi jäteautoa ajattaa kuljetusalueen ulkopuolellekin hintaan 95 €/tunti (alv 0 %), jos kiinteistöllä on halukkuutta maksaa lisämaksua käytetyn ajoajan mukaan. Ympäristö- ja kustannussyistä muutaman kiinteistön poikkeamia ei ole tarkoituksenmukaista tehdä. Biojätteen kompostointi haja-asutusalueella on tarkoituksenmukaista. Mikäli sekajäte tulisi kunnalliseen kuljetusmalliin, tulisi biojätteen keräysalueen tarkastelussa ottaa vastaavanlainen katsantakanta kuten esim. Jätekuonon (Kuopio) alueella. Viranomaisen olisi hyvä arvioida asioita myös esim. hiilidioksidipäästöjen (CO₂) näkökulmasta.

Savonlinnassa 24.4.2025

Anne Rautiainen
toimitusjohtaja

Kierrätysyhtiö Rippee Oy